

האדמו"ר מהאלמין
רבי שלום יהודה גראס שליט"א
חבר למעלה מאלף ספרים על כל מקצועות התורה

לימוד הלכות שבת

אור הזוהר 176 ★ תמוז תשע"ג

מפעל הזוהר העולמי טל: 0527651911

לימוד הלכות שבת

ח) באיזה ענין נוכל לבא לזו המדריגה שישמור שבת בכל פרטיו, העצה היעוצה לזה שיראה לזרו את עצמו ללמוד הלכות שבת ולחזור עליה תמיד כדי שידע האסור והמותר דאי לאו הכי אפילו ילמוד כל הענינים המוסריים המזרזים לשמירת שבת כראוי לא יועיל לו וכו' אם הוא חושב על איזה דבר שאין זה בכלל מלאכה או שבות לא יועיל לו שום מוסר. (החפץ חיים בהקדמה לספרו משנה ברורה הלכות שבת, ומונה והולך כמה דוגמאות שבנקל להכשל מחסרון ידיעה)

ט) וראוי ונכון לכל ירא וחרד לדבר ד' לכוון חבורת ללמוד הלכות שבת כדי שלא יכשלו בהם.

י) מה שאינם שואלים ודורשים בהלכות שבת מפי ספרים וסופרים המה כשלו ונפלו בהרבה אסורי שבת ומחללין שבת גם בלא דעת כגון באיסורי שבת, מוקצה, צידה, ברירה, ליבון וכו', בפרט בשמחות וגיל רבה המכשלה, וצריכים מנהיגי קהילות לעמוד בפרץ וכהנה רבות. (פלא יועץ ערך שבת)

יא) וכבר כתב בספר חסידים, שכשם שאמרו שואלין ודורשין בהלכות פסח כך חיובא רמיא לדרוש ולתור לדעת הלכות שבת ולעבור עליהם לפחות פעם אחד בשנה, וחיובא רמיא על הדרשנים לדרוש לעם את חוקי האלקים ואת תורתיו, ולשומעים ומקיימים ינעם ועליהם תבא ברכת טוב. (פלא יועץ ערך שבת)

יב) אחד מתיקוני היסוד הם שמירת שבת דגם שבת נקרא ברית עולם, ולכן ראוי מאד לידע דיני שבת כי הלכתא רבתא לשבתא והמה כהררים התלויים בשערה. (ספר מרפא לשון מובא במנח"ש ע"ב ח)

יג) אחי ורעי שים לבך היטב לדברי הגאון בעל יערות דבש זצ"ל (הנ"ל אות ב) במה שכתב "דבלא למד הלכות שבת על בוריים פעמיים ושלש לא יוכל להמלט שלא יקרה לו חילול שבת הן דאורייתא והן דרבנן", וע"ז ידוע כל הדווים כי בעוה"ר כמה מופלגי התורה עוסקים בפלפול וחרפות ובהלכות שבת אינם בקיאים ובאים בלי ספק לידי חילול שבת. (מנח"ש ע"ב אות ז)

יד) רוב חילולי שבת שנכשלים ההמונים הוא מחמת חסרון הידיעה שאינם בקיאים בדיני טלטול ומוקצה, על כן הירא וחרד לדבר ד' ילמד קודם לכל הלימודים הלכות שבת על בוריו ולהיות חוזר עליו

א) מן הדברים אשר ינעם למוכיחים להזהיר ולהעד בעם עליהם, ולשמור ארחות פריץ במצות השבת על אודות אבות מלאכות ותולדות, כי רבות מהנה נעלמו מעיני רבים אף אין מגיד אף אין משמיע. (שע"ת לר"י שער ג' סימן קל"ה)

ב) ומי שלא למד הלכות שבת על בוריים פעמיים ושלש לא יוכל להמלט שלא יקרה לו חילול שבת הן דאורייתא והן דרבנן, ומהראוי ללמוד הלכות שבת בתמידות ואצל רב שיברר לו הכל, ויחזור עליו תמיד עד שיהיה שגור בפיו, אשרי אנוש יעשה זאת ומגין עליו כתרים בפני הפורעניות. (יער"ד ח"ב מובא במנח"ש ע"ב ז)

ג) מתחילת התורה ועד סופה אין בה פרשה שנאמר בראשה "ויקהל" אלא אחת, אמר הקב"ה עשה לך קהלות גדולות ודרוש לפניהם ברבים הלכות שבת. (מדרש אבכיר, ילקוט ויקהל)

ד) איסורי שבת מעט מזעיר שנוהרין בהם, ורבים שאינם יודעין איסורן, וללמוד מס שבת ענין מפואר, וילמוד דינים של הלכות שב"ק, וצריך להיות בקי בהלכות שבת.

(מהרש"א שאלות ותשובות קי"ט, צוואת הר"ר שעפטיל)

ה) חיוב גדול על האדם להיות בקי בהלכות שבת מאד, כי כהררים התלויים בשערה הלכותיה, מקרא מועט והלכות מרובות, וחמורים עונשיה. (יסו"ש"ה שער ו' פ"ג)

ו) העצה היעוצה כמאמרם ז"ל "כל השומר שבת כהלכתו מוחלין לו על כל עונותיו", 'כהלכתו' דייקא, לכן מוטל על כל אחד להיות בקי בהלכתא רבתא לשבתא, ובשבת קודש בעלות המנחה יעסקו בהלכות שבת, כי הלכתא רבתא לשבתא ובקל יכול להכשל בה ח"ו, אפילו באיסור כרת וסקילה מחסרון ידיעה ושגגת תלמוד עולה זדון, ואין צריך לומר באיסורי דברי סופרים שרבו כמו רבו למעלה, ובפרט באיסור מוקצה דשכיחי טובא, וחמורים דברי סופרים יותר מדברי תורה. (אגרת הקודש מבעל התניא זצ"ל וקו"א שם)

ז) בירושלמי פרק כלל גדול איתא דר' יוחנן וריש לקיש דייקו כל כך עד שמצאו בכל אב ל"ט מלאכות, ולזה רמזה התורה שישמור שבת ממלאכה בכל הפרטים, דהיינו מכל האבות ותולדותיהן כאשר צוך ד' בע"פ, וזה מה שאמרה הגמרא "כל המשמר שבת כהלכתה", 'כהלכה' דייקא, דהיינו שישמור שבת שלא לחלל אותה בשום פרט. (שם עולם לבעל חפץ חיים זצ"ל, שמירת שבת פ"א)

או לא רק לקיים ללמוד התורה, ואמרתי יפה אמרו חז"ל "האומר אין לי אלא תורה, אף תורה אין לו", כי אם הלימוד אינו כדי לידע דיני התורה ומצותיה מאי נפקא מינה בלמודו".

וסיים דבריו שם בהאי לישנא: "ולדעתי אף להמוכחים את העם ומגידיהם להם שיעור בכל יום עין יעקב, או דרוש, או שאר ד"ת, יותר יקבלו שכר על הדרשה באלו השיעורים להורות להם המעשה אשר יעשו ויקיימו ללמוד ולעשות מאשר לדרוש להם בד"ת שאין בו אלא ללמוד", עכ"ל.

יז) בספר אור תורה להמגיד ממעזריטש זצ"ל מפרש הכתוב "דברי פיו און ומרמה חדל להשכיל להיטיב", פירוש, דברי פיו של יצה"ר הוא לחדול להשכיל לעשות טוב, כי בודאי שאין היצה"ר מפתה שלא ילמוד כלל כי ידוע לו שבודאי לא ישמע לו, כי כאשר לא ילמוד כלל לא יהא נחשב בעיני הבריות, ואינו נקרא למדן, אך היצה"ר מפתה שלא ילמוד שולחן ערוך לידע הדין על בוריו.

(מובא בקהלת יו"ט על הח"א סימן א אות ב)

תמיד כי שמירת שבת כהלכתו הוא יסוד לכל תורתנו הקדושה והן לצדיקים גמורים והן לבעלי תשובה.

(תפארת הקודש מובא שם אות י"א)

טו) הזוהר בשמירת שבת כהלכתו ותהיה בקי בהלכותיו כי הם כהררים התלויים בשערה. (הנהגות ישרות מהקדוש מהר"ר מרדכי מטשערנאבעל זצ"ל, מובא בברכת חיים לבעל מסגרת השולחן פ"ג אות י"ז)

טז) בעל המחבר חיי אדם בהקדמה לספר זכרו תורת משה דף י"ט כתב וז"ל:

"ולדעתי מצוה יותר לבעלי בתים לקבוע שיעור בשבתות וימים טובים ללמוד בקונטרס זה משילמדו תקון שבת או פרק משניות, כאשר ראיתי בעיני באחד שלמד פרק משניות בכל יום ונזדמנו שנינו ללון בפונדק אחד של עכו"ם בשבת, וראיתי שיושב אצל מטוה וטוה, גערתי בו הלא שבת היום, ותמה מה מלאכה זו, ואמרתי לו הלא אתה שונה במשנה "והטוה" ומלאכת הטויה תהיה במה שתהיה, ויאמר וכי כשאני שונה איני משים על הלב מה לעשות

הגאון הצדיק רבי עקיבא אייגר העניש לאיש אחד שבנה בשבת קודש

כהקף הימים והגיע יום ערב שבת קודש והגאון שלח שוב כרוז כפעם בפעם ויבוא אליו השמש להגיב לו מפקודת ראש המנהיג ולדעת מה יעשה, השיבו, אתה לא תעשה נגד פקודתו לך והראהו הכרוז, והודיעני מה ענה לך כאשר הבאת הכרוז אליו, עשה חריטה על תיבות הסיום "וכל הפורץ גדר וכו'" הלך השמש להודיע להגאון הנזכר לעיל, אמר אם כן הנח הכתב ולך לשלום. מה עשה ביום השבת דרש בבית הכנסת, ובתוך הדרוש הרבה לדבר מזה בהתלהבות גדול, וקרא הכרוז בפומבי והוסיף בו דברים ואמר שהוא מובטח מי שימרה דברו ויבנה בשבת, שלא יתקיים הבית ההוא, בכל זאת הגביר לא הטה אזנו, ובנה בית גדול לתלפיות, והבונים עשו מלאכתם גם ביום השבת, והיה זה הבית מבחר הבתים בגודל ובנוי בכל העיר.

ואחר עבור איזה שנים והנה תקרה אחת אשר בקירות הבית נפלה ונשברה, והיה בפתע פתאום, כי הרימה שלטה בה ונרקבה, וקראו לבונה אומן מומחה לבדוק, ויחפש וימצא את כל תקרת הבית וכל עץ אשר בבית ובכל היציעים, כולו שלט בו הרקב, ויאמר מהרו וצאו מן הבית, והוצרך לחדש הבנין מראש עד סוף, והיה לנס, כי כל הבנים הנבנים בשנה אחת עם בית זה כולם בריאים וטובים, ועץ מיער אחד הסמוך לעיר כרתו, והנה הבית הזה חרוב נחרב, והכירו כי הצדיק גזר בדרושו ברב חימום אשר בערה בו, והקדוש ברוך הוא קיים, והבית הזה אחרי הבנותו שנית, מכרו הגביר ההוא לאחד מבני העיר, כי ירא לשבת יותר בבית הזה.

הגאון הקדוש רבי רבי עקיבא אייגר זצ"ל כל ימי ישיבתו בק' פרידלאנד, לא היה איש אשר ימרה את דבריו, פעם היתה בעיר פרידלאנד שריפה גדולה, לעת הזאת היה שם הגאון ההוא בק' ליסא שנקרא לבוא שמה כאשר שבק חיים חמיו הגביר רבי איצק מרגליות לתקן סדר עזבונו, בשובו לביתו גזר אומר שכל הנשרפים אשר יבנו מחדש יהיו נזהרים להתנות בקאנטראקט שיעשו עם הבונים שביום השבת ויום טוב יהיו בטלים ממלאכה נגד דבר קצוב שיתחייב אדון הבית בעד יום השבת להשלים נזק הבונה והפועלים.

איש לא נפקד אשר לא שמע לקולו, כי אם אחד מיוחד בעם אשר היה בעירו היותר נכבד, היותר עשיר, הוא לא פנה לזה, כי אמר יבנה ביתו בקרוב.

כאשר הגיע שבת הראשון אחר שהחלו לבנות, וכל הבתים שבתו ממלאכה בלעדי בית זה הגביר, ותהום העיר, והקול בא לאזן הגאון, שלח אליו, והשמיט עצמו כי שיח וכי שיג לו, או הוא ישן, בליל שבת שלאחריו, שלח אל השמש המכריז כרוז כתב בכתב ידו הקדושה, והרבה לדבר בענין איסור זה ושגזר אומר שלא יעשה כן עוד, וסיים וכל הפורץ גדר ישכנו נחש, הוא הגביר הנזכר לעיל לא הוטב לבו בזה.

שבת לאחריו כאשר הוכרוז שוב כזה, ויתמרמר הגביר, והוא היה לעת הזאת ראש על הראשים המנהיגים, ונתן פקודה להשמש המכריז שכל כרוז שיובא לידו להכריז להראות לו מתחלה הכרוז, ואם הוא יתן לו רשיון אז יוכל להכריז.

בקשה למוצאי שבת

נמצא בכתבי קודש של הרב הקדוש רבי לוי יצחק מבארדיטשוב זצ"ל בעל המחבר ספר "קדושת לוי" וזה לשונו:

סגולה גדולה להצלחה שיאמרו אנשים נשים וטף בקשה זו בכל מוצאי שבת קודש קודם הבדלה שלש פעמים, ובטוח אני שיצליחו בודאי אי"ה:

אֵיךְ בֵּין פְּעֻזֵיכֶּרְט אֲזֵי זֵי וְעֵלְעֵן אִי"ה פְּעֻזֵיכֶּרְט: